

СУЧАСНІ МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ В УКРАЇНІ

На сьогодні питання становлення та розвитку державної молодіжної політики в Україні є актуальним та затребуваним, особливо в період євроінтеграційних процесів. Адже державна молодіжна політика – це та діяльність держави, яка націлена на створення важливих й необхідних умов для розвитку та реалізації молоддю та молодіжними громадськими організаціями своїх ідей і пріоритетів.

З моменту підписання політичної та економічної частин Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС, наша країна вступила на шлях трансформаційних процесів у всіх сферах розвитку суспільства та виступає активним суб'єктом євроінтеграційних процесів.

Важливим на сьогодні, у контексті євроінтеграційних процесів, виявляється наближення українського молодіжного законодавства до європейського, також необхідно взяти до уваги європейську триступеневу структуру реалізації молодіжної політики. Так, європейська каскадна модель складається з трьох рівнів: перший рівень – рівень уряду; другий рівень – де можливості реалізації молодіжної політики делеговані регіональним і муніципальним адміністраціям; третій рівень – де основним інструментом участі молоді в реалізації визначеної політики виступають молодіжні організації.

Відомим механізмом для реалізації державної молодіжної політики є молодіжні громадські організації. Однак у цій ситуації наявні проблеми з непроінформованістю громадян про діяльність молодіжних громадських організацій. Відповідно, це вимагає від органів державної влади удосконалювати положення державної молодіжної політики, враховуючи досвід країн Європейського Союзу, для забезпечення повноцінної діяльності громадських організацій України відповідно до нових сучасних умов розвитку країни. Окрім того, значну роль у функціонуванні державної молодіжної політики відіграють дієві комплексні програми, що визначають основні аспекти розвитку молодіжної політики на місцях та спрямовані на підтримку здорового способу життя молоді, її обдарованості, патріотичності, неформальної освіти, розвитку інститутів громадянського суспільства.

Ключові слова: молодь; молодіжні громадські організації; Європейський Союз; євроінтеграція; міграція.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. На сьогодні питання становлення та розвитку державної молодіжної політики в Україні є актуальним та затребуваним, особливо в період євроінтеграційних процесів. Адже державна молодіжна політика – це та діяльність держави, яка націлена на створення важливих й необхідних умов для розвитку та реалізації молоддю та молодіжними громадськими організаціями своїх ідей і пріоритетів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Значний вклад у дослідження державної молодіжної політики внесли: О. Безпалько, О. Бень, Ю. Борисова, Є. Бородін, А. Васильєв, В. Вербець, М. Головатий, О. Каретна, О. Карпенко, Г. Коваль, Н. Кожушко,

Ю. Криворучко, Н. Літвінова, Н. Паніна, А. Половинець, І. Хохлакова в доробках яких розкриваються основи державної молодіжної політики, діяльність молодіжних громадських організацій та висвітлюються причини, що впливають на мобільні й міграційні настанови молоді.

Окрім того, доцільно виокремити і результати соціологічних досліджень із різних центрів та служб (Центр Разумкова, центр «ОМЕГА», Інститут Горшеніна), де надаються дані загальноукраїнського соціологічного дослідження життєвих пріоритетів та ціннісних уподобань сучасної української молоді, а саме, аналіз цінностей молоді, її громадянської та політичної активності. Важливим на сьогодні є дослідження механізмів реалізації державної молодіжної політики в умовах євроінтеграції.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). У процесі дослідження становлення та розвитку молоді, важливим є визначення ряду чинників, які впливають на мобільні й міграційні настанови молоді в Україні та включення її до освітнього та трудового процесів. Актуальним завданням є подальше вдосконалення національної моделі державної молодіжної політики на основі аналізу досвіду країн Європейського Союзу та застосування кращих зарубіжних доробок в українській практиці.

Вклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Державна молодіжна політика України спрямована на забезпечення відповідних умов для розвитку та діяльності молодіжних ініціатив. Нормативно-правова база державної молодіжної політики характеризується значною кількістю ухвалених законодавчих актів, актів Міністерств, служб та органів державної влади. Відповідно основою є Конституція України.

Важливу роль у функціонуванні державної молодіжної політики відіграють і діючі комплексні програми, що визначають основні аспекти розвитку молодіжної політики на місцях та спрямовані на підтримку здорового способу життя молоді, її обдарованості, патріотичності, неформальної освіти, розвитку інститутів громадянського суспільства. Так, такі комплексні молодіжні програми на 2016–2020 рр. діють майже в кожному місті: «Молодь Закарпаття», «Молодь Вінниччини», «Молодь Львівщини», «Молодь Сумщини», «Молодь Хмельниччини», тощо. Отже, як бачимо, наявність значної нормативно-правової бази діяльності молодіжної політики дозволяє практично реалізовувати її положення на місцях. Однак, певна частина законодавчих актів потребує удосконалення, враховуючи досвід європейських країн.

Окрім місцевих комплексних молодіжних програм є і загальнонаціональна програма «Молодь України» на 2016–2020 роки. Ця програма спрямована на підтримку молодіжних ініціатив, заходів і проектів молодіжних громадських організацій, а також сприяє самореалізації та розвитку молоді, формуванню її громадянської позиції. Так, реалізація цієї програми передбачає надання фінансової підтримки на реалізацію соціально значущих проектів молодіжних і дитячих громадських організацій. Зокрема, у 2016 р. державою для цього виділено 7 млн грн [5, с. 54].

Важливим на сьогодні, у контексті євроінтеграційних процесів, є наближення українського молодіжного законодавства до європейського, також необхідно взяти до уваги європейську триступеневу структуру реалізації молодіжної політики. Так, європейська каскадна модель складається з трьох рівнів: перший рівень – урядовий, другий рівень – де можливості реалізації молодіжної політики делеговано регіональним і муніципальним адміністраціям і третій рівень – де основним інструментом участі молоді в реалізації визначеної політики виступають молодіжні організації.

Сьогодні молодь як покоління перехідного періоду України є активним в напрямку євроінтеграції. Так, у щорічній доповіді Президентові України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні (за підсумками 2016 року) ука-

зано, що станом на 1 січня 2017 р. в Україні проживало 11530224 громадян віком від 14 до 35 років (27,08 % від усього населення), з них понад дві третини (69 %) – міські мешканці [5, с. 7]. Тобто, майже третина населення є молодим поколінням, що прагне втілювати в життя прогресивні ідеї та впроваджувати кращий досвід країн Європейського Союзу на українську практику.

Одним із найбільш пріоритетних напрямків молодіжної політики в європейських країнах є освіта. Як зазначають у своїй роботі «Трансформація державної молодіжної політики в контексті європейської інтеграції України» Є. Бородин, Н. Літвінова, Ю. Борисова, І. Хохрякова, що така ситуація пов'язана, насамперед, з рядом чинників, що впливають на соціалізацію молоді. Тобто, у зв'язку з поширенням глобалізаційних та інформаційно-технологічних процесів у світі відбувається і трансформація освіти та відповідно кваліфікації.

Так, сьогодні на світовому ринку праці є змінені вимоги щодо якості робочої сили (наявність у виконавця сертифіката або диплома про вищу освіту), що посилює освітню конкуренцію серед молодого покоління (часто молодь застосовує стратегію подовженої освіти як засобу запобігання безробіттю) [3, с. 5]. Окрім того, частина європейських країн проводить ряд освітніх реформ, в основу яких покладено деакадемізацію змісту навчальних програм та інтеграцію в навчальний процес інноваційних методів навчання та різних завдань креативного характеру. Одним із прикладів інновацій в освіті є Кіпр, де створено Зони освітнього пріоритету – середні школи, навчання в яких формує у молоді не лише професійне світобачення, а і життєву компетенцію.

Відомим механізмом для реалізації державної молодіжної політики в Україні є молодіжні громадські організації. Так, з 8 по 17 лютого 2016 р. Інститутом Горшеніна проведено соціологічне опитування «Суспільно-політичні настрої населення України», результати якого вказали на значний відсоток довіри громадян до діяльності громадських організацій (49,2 % опитаних). Його результати засвідчили, що громадським організаціям довіряють дещо більше, ніж органам державної влади (41 %). Однак, результати опитування центром Разумкова, вказують на те, що лише кожен четвертий громадянин знає про існування чи діяльність громадських об'єднань чи організацій в його місцевості, а 70 % взагалі не можуть нічого сказати про діяльність певної організації [5]. Такий показник вимагає від органів державної влади удосконалення положень державної молодіжної політики для забезпечення повноцінної діяльності громадських організацій України та їхньої проінформованості відповідно до нових сучасних умов розвитку країни.

З моменту підписання політичної та економічної частин Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС, наша країна вступила на шлях трансформаційних процесів у всіх сферах розвитку суспільства. Адже, щоб стати повноправним членом ЄС, Україна має виконати відповідні умови перед ЄС, проводити значну кількість переговорів для внесення відповідних пропозицій щодо зміни зовнішньополітичного курсу країни, змінити значний набір критеріїв розвитку держави, тощо. Такий стан справ у країні не може не впли-

нути на розвиток та становлення її громадян, і особливо, молодого покоління.

Однак, варто зазначити, що отримання Україною безвізового режиму має як позитивні, так і негативні наслідки. З одного боку, європейський вектор розвитку нашої держави надає молоді можливість підвищити свій рівень знань і навичок європейськими цінностями й стандартами та імплементувати їх на українську практику. Значний відсоток молодих активних громадян разом з європейськими молодіжними організаціями проводять різноманітні тренінги, реалізують різного роду проекти, обговорюють актуальні питання становлення та розвитку європейської політики та міжнародних відносин. З іншого боку, отримання безвізового режиму призвело до значного відтоку українських людських ресурсів (студентів, молодих громадян, активістів, науковців і т. д.) на навчання та на роботу до країн ЄС в силу різних обставин.

Україна виступає активним суб'єктом євроінтеграційних процесів (враховуючи вигідне геополітичне розташування). У свою чергу, українська молодь – це той активний перспективний ресурс, що вимагає активної уваги з боку органів влади та прагне вдосконалювати й використовувати інноваційні механізми реалізації державної молодіжної політики. Як зазначає, Н. Кожушко, що в цьому плані важливим уявляється аналіз можливостей застосування в цій якості механізму транскордонної співпраці з ЄС, що вказує на його потенційну значущість у сфері реалізації державної молодіжної політики, а також дозволяє визначити специфічні механізми її реалізації в умовах розширення транскордонного співробітництва України [2, с. 2].

Окрім того, доцільно посилювати міжнародне співробітництво в молодіжній сфері в напрямку підтримки міжнародних проектів і програм молодіжних громадських організацій, ініціюванні та сприянні міжнародному молодіжному обміну, організації та прове-

денні міжнародних творчих виставок, конкурсів і концертів, а також міжнародних заходів для молоді [4].

З метою сприяння інформаційній, економічній, соціально-політичній та культурній інтеграції України у міжнародний простір, Міністерство молоді та спорту України співпрацює з громадською організацією «Global Office» (заснована у 2015 р.). «Global Office» об'єднує різних партнерів зі всього світу та проваджує свою діяльність в напрямку поширення волонтерського руху, міжкультурного діалогу та організації мовних таборів із залученням іноземних волонтерів «GoCamp». Окрім того, Україна є одним із 39 комітетів Європейського молодіжного парламенту як одного з сучасних механізмів залучення молоді до процесу розвитку громадянського суспільства в Україні, налагодження міжкультурного діалогу та поширення обміну ідеями між молодими європейцями.

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. Таким чином, варто зробити висновок, що євроінтеграційні процеси в Україні активізують питання пошуку нових шляхів для розвитку всіх сфер українського суспільства. Молодь та молодіжні громадські організації України співпрацюють з низкою європейських організацій у напрямку налагодження міжкультурного діалогу та популяризації кращих практик європейських цінностей та норм. Окрім того, проблемним питанням залишається непроінформованість громадян про діяльність як українських, так і міжнародних молодіжних громадських організацій. Відповідно, така ситуація вимагає від органів державної влади удосконалювати положення державної молодіжної політики, враховуючи досвід країн Європейського Союзу, для забезпечення повноцінної діяльності громадських організацій України відповідно до нових сучасних умов розвитку країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кожушко Н. І. Комплексний механізм реалізації державної молодіжної політики : інноваційний та модернізаційний потенціал / Н. І. Кожушко // Аспекти публічного управління. Механізми публічного управління. – К. : Національна академія державного управління при Президентові України, 2015. – № 3 (17). – С. 43–50.
2. Кожушко Н. І. Механізми реалізації державної молодіжної політики і розширення транскордонного співробітництва України / Н. І. Кожушко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2014-1/doc/5/03.pdf>.
3. Трансформація державної молодіжної політики в контексті європейської інтеграції України : наук.-метод. розробка / авт. кол. : Є. І. Бородін (кер.), Н. М. Літвінова, Ю. В. Борисова, І. В. Хохрякова. – К. : НАДУ, 2008. – 40 с.
4. Триває робота щодо зміцнення міжнародного співробітництва в галузі молодіжної політики [Електронний ресурс] / Урядовий портал. Прес-служба Державної служби молоді та спорту. – Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=244167212.
5. Формування та реалізація державної молодіжної політики в Україні в умовах децентралізації – Тернопіль : ТОВ «Тернограф», 2017. – 100 с.

М. В. Орленко,

ЧНУ ім. Петра Могили, г. Николаев, Україна

СОВРЕМЕННЫЕ МЕХАНИЗМЫ РЕАЛИЗАЦИИ МОЛОДЕЖНОЙ ПОЛИТИКИ В КОНТЕКСТЕ ЕВРОИНТЕГРАЦИИ В УКРАИНЕ

На сегодня вопросы становления и развития государственной молодежной политики в Украине являются актуальными и востребованными, особенно в период евроинтеграционных процессов. Ведь государственная молодежная политика – это

и деятельность государства, которая нацелена на создание важных и необходимых условий для развития и реализации молодежи и молодежными общественными организациями своих идей и приоритетов.

С момента подписания политической и экономической частей Соглашения об ассоциации между Украиной и ЕС, наша страна вступила на путь трансформационных процессов во всех сферах развития общества и выступает активным субъектом евроинтеграционных процессов.

Важным на сегодня, в контексте евроинтеграционных процессов, оказывается приближение украинского молодежного законодательства к европейскому, и нужно принять во внимание европейскую трехступенчатую структуру реализации молодежной политики. Так, европейская каскадная модель состоит из трех уровней: первый уровень – уровень правительства; второй уровень – где возможности реализации молодежной политики делегированы региональным и муниципальным администрациям; третий уровень – где основным инструментом участия молодежи в реализации определенной политики выступают организации.

Известным механизмом для реализации государственной молодежной политики являются молодежные общественные организации. Однако в этой ситуации имеются проблемы с неосведомленностью граждан о деятельности молодежных общественных организаций. Соответственно, это требует от органов государственной власти совершенствовать положения государственной молодежной политики, учитывая опыт стран Европейского Союза, для обеспечения полноценной деятельности общественных организаций Украины в соответствии с новыми современными условиями развития страны. Кроме того, значительную роль в функционировании государственной молодежной политики играют действующие комплексные программы, определяющие основные аспекты развития молодежной политики на местах и направлены на поддержку здорового образа жизни молодежи, ее одаренности, патриотизма, неформального образования, развития институтов гражданского общества.

Ключевые слова: молодежная политика; молодежь; модель государственной молодежной политики; евроинтеграция; Европейский Союз.

M. Orlenko,

Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine

MODERN MECHANISMS OF THE IMPLEMENTATION OF YOUTH POLICY IN THE CONTEXT OF EURO INTEGRATION IN UKRAINE

Today, the question of the formation and development of state youth policy in Ukraine is relevant and in demand, especially during the period of European integration processes. After all, state youth policy is the state's activity aimed at creating important and necessary conditions for the development and implementation of their ideas and priorities by young people and youth public organizations.

Since the signing of the political and economic parts of the Association Agreement between Ukraine and the EU, our country has embarked on the path of transformation processes in all spheres of society development and acts as an active subject of European integration processes.

Today, in the context of European integration processes, the approximation of Ukrainian youth legislation to the European one is taking into account the European three-tier structure of the implementation of youth policy. Thus, the European cascade model consists of three levels: the first level – the level of government, the second level – where the implementation of youth policy delegated to regional and municipal administrations and the third level – where the main tool for youth participation in the implementation of a defined policy are youth organizations.

Youth organizations are the well-known mechanism for implementing state youth policy. However, in this situation there are problems with the lack of awareness of citizens about the activities of youth public organizations. Accordingly, it requires the state authorities to improve the provisions of the state youth policy, taking into account the experience of the European Union countries, in order to ensure the full-fledged activity of public organizations of Ukraine in accordance with the new modern conditions of the country's development.

A significant role in the functioning of the state youth policy is played by the existing integrated programs that define the main aspects of the development of youth policy in the field and aimed at supporting healthy lifestyles of young people, their giftedness, patriotism, non-formal education, and the development of civil society institutions.

Key words: youth policy; youth; model of state youth policy; eurointegration; European Union.

Рецензенти: Семенченко Ф. Г., д-р політ. наук, професор;

Чупрін Р. В., канд. політ. наук, доцент.